

Serinus canarius	6	—	—
Loxia curvirostra	5	—	—
Pyrrhula pyrrhula	103	1	1
Chloris chloris	5345	50	1
Coccothraustes coccothraustes	8	—	—
Emberiza calandra	57	—	—
Emberiza citrinella	1168	3	0.3
Emberiza hortulana	100	1	1
Emberiza schoeniclus	1261	13	1
Calcarius lapponicus	18	—	—
Plectrophenax nivalis	18	1	—
Species incertae ¹⁾	1464	—	—
Totaal	251618	9299	3.70

¹⁾ Dit zijn vogels, die zijn opgegeven als valk, meeuw, lijster, mees, etc.

Ornithologie van Nederland

1941, 2e mededeling

DOOR

C. G. B. TEN KATE.

Corvus c. cornix L. — Bonte kraai.

Op 31 Mei 1941, van Medemblik naar Wervershoof fietsend over de dijk, vloog mij een bonte kraai achterop; later zag ik de vogel voor laatstgenoemde plaats op een buitendijks landje zitten.

(W. J. Resoort).

Garrulus glandarius subsp. — Vlaamse gaai.

Najaar 1941 trad wederom een invasie van gaaien op. Bij Kampen zag ik het eerste ex. op 21 September aan het IJsselmeer benoorden Elburg, terwijl ik diezelfde dag op een fietstocht op de Noord-Veluwe op verscheiden plaatsen vliegende gaaien aantrof. Van de 2e October-decade af werden ook in het plantsoen te Kampen en in het aan de overzijde van de IJsel gelegen IJselmuiden telkens enige voorwerpen waargenomen. Ook in het Gooi waren op 4 October overal gaaien aanwezig, terwijl ik op 5 October van uit de trein o.a. ook vliegende gaaien waarnam tussen Amsterdam en Weesp. D.d. 12 October maakte mij ook de heer R. Tolman te Soest op de invasie attent, terwijl deze ter Clubvergadering te Amsterdam (op 5 October) eveneens voor de Hollandse duinstreek werd gemeld. De heer Niesen te Haarlem berichtte mij nog, dat er op 12 October nogal wat trek was in de Zeeduin: in 1½ uur zag hij 30 vogels doorkomen. Op mijn desbetreffende vraag antwoordde de heer G. Bosch te Leeuwarden d.d. 23 October dat de doortrek in Friesland zeer sterk geweest moest zijn, hoewel hij over weinig positieve gegevens beschikte.

(t. K.).

***Coccothraustes c. coccothraustes* (L.) — Appelvink.**

In een tuin te Oosterbeek werden in Maart 1941 gedurende enige dagen 4 appelvinken opgemerkt, waarvan er later één werd dood gevonden (gepraep. door J. b. v a n d e P e p p e l). (A. B. Wigman).

Niet ver daar vandaan bevindt zich een bekende broedplaats (zie de Nederl. Vogels, p. 84, en *Ardea*, 25, p. 91). (t. K.).

***Loxia c. curvirostra* L. — Kruisbek.**

Er werden deze zomer in verschillende delen van ons land kruisbekken waargenomen:

Strijbos zag 6 Juni 1 ex. in het Rijsterbosch in Gaasterland en hoorde op 1 Juli vanuit zijn schuilhut in het Ugchelse bos ook telkens hun geluid, terwijl de boswachter aldaar de vorige dag 10—12 ex. had waargenomen en ook daarna ter plaatse telkens kruisbekken werden gezien. Zelf observeerde Strijbos op 24 Juli 3 ex. op het landgoed Tongerden en op 3 Augustus aldaar wederom 5 ex. (*Lev. Natuur*, 46, p. 120). Dr Thijssse rapporteert 24 kruisbekken, die 13 Juni kwamen aanvliegen op Lindenheuvel in Overveen (*ibidem*, p. 100), terwijl de heer Schaank ter Clubvergadering te Amsterdam mededeelde, dat hij op 11 Juli een dood ♀ vond te Santpoort. (t. K.).

***Sitta europaea* subsp. — Boomklever.**

De heer R. Tolman te Soest berichtte mij d.d. 2 Nov. 1941:

„In de uitgestrekte gemeente Soest ontbreekt de boomklever in de meeste gedeelten als broedvogel. Daarentegen is hij als zoodanig zeer algemeen in het naburige Baarn met zijn indrukwekkende boompartijen (beuken e.d.). Van eind October '41 af heeft het mijn aandacht getrokken, dat er in Soest opmerkelijk veel boomklevers verschijnen op zeer uiteenlopende plaatsen, waar zij in voorjaar en zomer ten eenen male ontbreken. Twee gevolgtrekkingen zijn m.i. mogelijk: of de inheemsche boomklever vertoont tóch zekere zwerfneigingen of er vindt inderdaad trek van boomklevers plaats, zij het niet ieder jaar. Wanneer dit laatste werkelijk het geval zou zijn, zouden de migrators zeer vermoedelijk behooren tot de geografische vormen *sordida*, *caesia* of *europaea*.”

Van Oordt en Verwey (1925, p. 84) wezen reeds op de mogelijkheid van verplaatsingen van onze broedvogels of van de vorm *europaea*, naar aanleiding van een zelfde verschijnsel, dat in de winter 1910/11 in de provincies Zuid-Holland en Utrecht werd geconstateerd (*Versl. en Meded. N. O. V.*, 8, p. 36). (t. K.).

***Regulus i. ignicapillus* (Temm.) — Vuurgoudhaantje.**

In een park te Hoorn nam ik op 19 Jan. 1941 minstens 2 vuurgoudhaantjes waar, die daar ook nog vertoefden, toen ik op 27 Jan. er eveneens 3 ontdekte in een ander park. In beide parken verbleef de soort gedurende enige weken; op 15 Februari zag ik voor het laatst 2 ex.

(A. L. J. van IJzendoorn).

Op 6 Sept. 1941 zag ik een vuurgoudhaantje in mijn tuin te Vlissingen. (G. J. M. de Greef).

***Panurus b. biarmicus* (L.) — Baardmannetje.**

Langs het riet van de buitendijkse plas bij T a c o z i j l zag ik op 16 Aug. 1941 een baardmees (waarschijnlijk een ♀ of juv.), terwijl ik tevens een of meerdere ex. in het riet hoorde. In de literatuur vond ik slechts één waarneming van deze plaats, nl. 22 Oct. 1936 $\pm$ 8 stuks (Limosa, 10, p. 61).

(W. J. Resoort).

H. Eikelboom zag 13 Sept. 1941 2 baardmezen tussen het Bidentetum op de Mokkebank (bij Laaxum). (t. K.).

***Lanius e. excubitor* L. — Klappekster.**

De heer S. Sixma baron van Heemstra deelde mij (in litteris) mede, dat door hem op 19 Juni 1941, op weg van de Leidsche straatweg naar kasteel „Duivenvoorde” te W a s s e n a a r, op een tak van een hoge struik een klappekster werd gezien, welke waarneming hem in de provincie Zuid-Holland op die datum als een uitzondering voorkwam.

Volgens de Nederl. Vogels, p. 206, zijn uit het Westen geen broedgevallen bekend, terwijl deze waarneming toch bezwaarlijk op trek kan slaan, gezien de datum. (t. K.).

***Bombycilla garrulus* (L.) — Pestvogel.**

Op 12 November 1941 werd in een tuin bij L e e u w a r d e n een tweetaal pestvogels waargenomen, die zich te goed deden aan de vruchtjes van een Cotoneaster. (de Vries).

***Muscicapa h. hypoleuca* (Pall.) — Zwartgrauwe vliegenvanger.**

In de Lev. Natuur (46, p. 120) vermeldt Strijbos, dat van 15 Juni 1941 af, gedurende ongeveer twee weken, een ♂ van de zwartgrauwe vliegenvanger zat te zingen in de Spanjaardslaan in de Haarlemmerhout; hij wijst op de aannemelijkheid dat de soort er gebroed heeft. Volgens de Nederl. Vogels, p. 218, is deze vliegenvanger in het Westen zeer zeldzaam als broedvogel. Strijbos kent geen enkel geval uit Kennemerland. (t. K.).

***Sylvia a. atricapilla* (L.) — Zwartkop.**

Op 17 Januari 1941 werd in de Westduinen bij Den Haag een ♂ van de zwartkop waargenomen, dat doodstil in de sneeuw onder een duindoornstruik zat (Lev. Natuur, 46, p. 39). Volgens de Nederl. Vogels, p. 256, zijn er slechts drie Januari-waarnemingen bekend, de laatste van 1902, eveneens te Den Haag. (t. K.).

***Delichon u. urbica* (L.) — Huiszwaluw.**

In de „Lev. Natuur”, 45, p. 190, vermeldt de heer J. Drijver een huiszwaluw, die op 17 November 1940 zich ophield boven Boschbeek te Santpoort. Volgens de Nederl. Vogels, p. 326, waren slechts enkele November-waarnemingen bekend, met als laatste datum 6 Nov. (1911, Roermond). Sindsdien werd nog één, veel latere datum gepubliceerd: 25 November 1938, Harderwijk (Ardea, 28, p. 108). (t. K.).

***Apus a. apus* (L.) — Gierzwaluw.**

De laatste gierzwaluwen zag ik dit jaar (1941) op 7 September bij Spaarndam. (F. Niesen).

Door mij werd de laatste gierzwaluw waargenomen te Hoorn op 2 September 1941. (A. L. J. van IJzendoorn).

H. Eikelboom zag op 11 September 1941 2 gierzwaluwen tussen Kuinreen Lemmer. (t. K.).

Volgens de Nederl. Vogels, p. 328, is er soms in September nog zwakke trek, terwijl October-waarnemingen reeds zeldzaam zijn. (t. K.).

***Picus v. viridis* (L.) — Groene specht.**

Op 29 Juni 1941 vonk ik te Lekkerveer in een doode wilg in de eendenkooi een nest van de groene specht met 4 bijna vluchtige jongen, die enkele dagen later uitvlogen. Voordien was deze soort nimmer door mij in deze omgeving broedend waargenomen. (H. Ruiter).

***Buteo b. buteo* (L.) — Buizerd.**

Op 20 en 22 Mei 1941 werd door mij een buizerd waargenomen boven het Keldersbos bij Bortel. Volgens de eigenaren, de heren van Boeckel van Rumpt, is de buizerd aldaar een regelmatige broedvogel. (W. Hellebrekers).

***Accipiter gentilis gallinarum* (Brehm) — Havik.**

Op 21 Mei 1941 zag ik bij het Belversven bij Bortel op grote afstand twee roofvogels. Na langdurige waarneming verdwenen zij. Naar het dennenbos toelopend, vloog snel, tussen de bomen, een ex. weg van een nest in een 12 tot 15 m hoge den. Het nest was groter dan een normaal kraaiennest. Gedraging en geluid wijzen m.i. onmiskenbaar op de havik. Ook Noord-Brabant kan dus weer tot de broedplaatsen worden gerekend. (W. Hellebrekers).

***Milvus m. milvus* (L.) — Wouw.**

Op 26 Febr. 1941 zag ik langs de spoorlijn Rotterdam—Dordrecht ter hoogte van Barendrecht een wouw, die vlak langs de grond vloog. (W. Hellebrekers).

Op 2 Nov. 1941 nam ik, tezamen met ons medelid W. Hellebrekers, te Wassenaar, drie wouwen waar. De vogels cirkelden tot viermaal langs onze waarnemingspost, op verschillende hoogte, zó, dat wij gemakkelijk in staat waren de identiteitskenmerken — de diep ingesneden staart en de witte vlek onder de vleugels. — te onderscheiden; eenmaal, bij gunstige belichting, viel zelfs het rossige vederkleed duidelijk op. Na een tijdje in een boom bovenop een duintop te hebben gezeten, verdwenen zij in ZW-richting. (M. J. Tekke).

Op dezelfde dag zagen J. Laarman en ondergetekende om 10.30 een wouw in de polder bij Zoetermeer (Z.H.), ± 12 km van de kust verwijderd. Daar de waarneming ongeveer gelijktijdig viel met de laatste waarneming van Tekke (10.45), is het zeer waarschijnlijk, dat het een ander ex. gold. Het dier schroefde zich boven ons op en verdween zwendend in WZW-richting. (L. Tinbergen).

Waarnemingen in najaar en winter komen veel minder voor dan in de overige maanden, terwijl wij (althans uit deze eeuw, t. K.) slechts over één November-waarneming beschikken (de Nederl. Vogels, p. 477). (M. J. Tekke).

***Haliaeetus a. albicilla* (L.) — Zeearend.**

In 1941 werd, volgens mededeling van den rentmeester J. H. Memelink, de zee-arend voor het eerst op de „Hoge Veluwe” waargenomen op 25 September. (A. B. Wigman).

***Pernis a. apivorus* (L.) — Wespendif.**

Op het Loo bij Apeldoorn heeft in 1941 een wespendif gebroed op een eilandje tussen de sprengen. Het horst, waarvan 2 jongen uitvlogen, bevond zich in een pijnboom van $\pm$ 100 jaar, op 14 m hoogte en was van larixtwijgen gebouwd (mededeling hofjager J. F. Vogel).

(A. B. Wigman).

***Pandion h. haliaetus* (L.) — Visarend.**

Op 25 Juni 1941 vloog 's avonds een visarend NNW $\rightarrow$ ZZO over het gehucht Hulshorst. De vogel ging klaarblijkelijk slapen op het Hulshorsterzand, want op 26 Juni zag ik hem 's morgens ca. 6.30 van af het Hulshorsterzand $\rightarrow$ ZW vliegen. Een kennis van den heer H. de Graaf (Ermelo) zag tussen 6.30 en 7.00 een grote witte roofvogel over Ermelo trekken.

(L. Tinbergen).

Juni-waarnemingen zijn zeldzaam; volgens de Nederl. Vogels, p. 490, is na 1908 slechts één waarneming uit die maand gepubliceerd (Hoge Veluwe, 1936). Sindsdien is nog een geval vermeld uit 1939 (Vogelenzang; Ardea, 29, p. 215).

(t. K.).

***Egretta g. garzetta* (L.) — Kleine zilverreiger.**

De kleine zilverreiger schijnt de laatste jaren minder zeldzaam te zijn geworden. Volgens de Nederl. Vogels, p. 518, waren vóór 1930 slechts 2 vondsten bekend, de laatste van 1901; daarna volgden drie waarnemingen, resp. in 1930 (Worrum), 1936 (Huizen) en 1937 (Drimmelen). Intussen zijn wederom drie observaties gepubliceerd: 3 Juni 1938, Giethoorn (Ardea, 28, p. 101); 25 Juni 1939, Zuid-Hollandse Biesbosch (ibidem, 29, p. 210) en 3 Sept. 1940, Borssele, Z. (Lev. Natuur, 46, p. 80).

(t. K.).

***Ixobrychus m. minutus* (L.) — Woudaapje.**

Tijdens het zoeken naar karekietbroedsels vond ik dit jaar op 2 Juli bij Alblasserdam bij toeval een nest van deze soort, waarvan de 5 eieren reeds aangepikt waren. Op 12 Juli waren 3 jongen aanwezig, die ik ringde. In de omgeving van Gorinchem, waar vorige jaren het voorkomen dezer soort reeds door mij was vastgesteld, werden mij op 22 Juli twee nesten in de rietboorden van de Linge, bij het naburige Spijk, gewezen. Van het eene nest waren de jongen reeds uitgelopen, terwijl het tweede nest reeds groote jongen bevatte, die bij mijn nadering in de moeraswildernis verdwenen.

(H. Ruiter).

Volgens mededeling van dr Scheygrond ter vergadering te Amsterdam op 4 Oct. 1941, is het woudaapje thans te Reeuwijk zeer talrijk.

Op dezelfde vergadering deelde Dr Schaank een waarneming op 9 Aug. 1941 in de Ooy bij Nijmegen mede, terwijl de heer W. Sillem een paar waarnam aan de Lingedijk bij Leerdam.

(t. K.).

***Botaurus st. stellaris* (L.) — Roerdomp.**

Op 19 Mei 1941 ontdekte ik een nest van de roerdomp, met een klein dood jong en minstens 4 eischalen bij de Visvijvers te Valkenswaard, welk terrein, voor zover mij bekend, nog niet als broedterrein isesignaleerd. Een bijna volwassen jong vertoefde op $\pm$ 100 m afstand van het nest. Aannemende dat dit jong ongeveer 4 weken oud was, moet het legsel van

± half Maart dateren, een zeker voor het koude seizoen vroege datum.
(W. Hellebrekers).

***Cygnus cygnus* (L.) — Wilde zwaan.**

Van een troep van 27 zwanen, die op 12 April 1941 op het Amstelmeeër vertoefde, behoorden er in ieder geval 3 tot deze soort (18 ex. behoorden tot de kleine zwaan *Cygnus bewickii*, terwijl van 6 ex. de soort onbepaald bleef).
(W. J. Resoort).

***Cygnus olor* (Gm.) — Knobbelzwaan.**

Nagekomen gegevens winter 1940/41:

Hoorn: 10, 11 en 14 Febr., steeds 2 ex. op het ijs.

Schellinkhout: op Binnen- en Buiten Uiterdijk: 10, 11 en 14 Febr., 23 ex., waaronder 1 juv.; 18 Febr., 7.

Scharwoude: 17 Febr., 1 in binnendijkse plas.

Schardam: 16 Maart, 2 in onder water staand land.

„Kapmeewenplas” aan de Nek: 18 Febr., 6; 26 Febr., 13; 2 Maart, 7; 7, 11 en 13 Maart, 4; 15 Maart, 6; 17 en 20 Maart, 7; 4, 22 en 28 April, 1 juv.

Warder: 16 Maart, 2, vliegend naar het IJsselmeer.

(A. L. J. van IJzendoorn).

***Anas formosa* Georgi — Baikaltaling.**

De heer G. Bosch te Leeuwarden berichtte mij medio October, dat hij van den poelier de Jong aldaar een ♂ van de baikaltaling had ontvangen, dat op 30 September of 1 October 1941 was gevangen in de kooi te Piam. Volgens den heer Bosch was het zonder twijfel een jonge vogel van dit jaar, terwijl niets er op wees, dat de vogel een ontsnapte parkvogel was. Het voorwerp, dat voor Friesland de tweede vondst vertegenwoordigt, werd door hem opgezet voor het Fries Natuurhistorisch Museum.

Volgens de Nederl. Vogels, p. 592, is dit de eerste herfstwaarneming; de laatste waarneming dateert van 1925 (Duiveland).
(t. K.).

***Aythya fuligula* (L.) — Kuifeend.**

In het boezemland te Kinderdijk, bij Alblasserdam, nam ik op 19 Juli 1941 een ♀ van de kuifeend met 5 dons jongen waar. Op 3 Augustus zag ik de vogel wederom in hetzelfde terrein, thans nog vergezeld van 3 jongen.
(H. Ruiter).

Volgens mededeling ter vergadering te Amsterdam van den heer Resoort heeft de kuifeend dit jaar ook gebroed in het Waschmeer bij Hilversum.
(t. K.).

Deze gevallen betreffen dus een 4e en 5e gebied, waar de kuifeend in 1941 in ons land broedde (zie Limosa, 14, p. 53—59). In dit verband zij er op gewezen, dat in de laatste jaren in Duitsland een areaaluitbreiding is waargenomen. Tot voor kort waren daar bewesten de Elbe geen broedgevallen bekend, maar sinds 1937 broedt de kuifeend op de „Dümmel”, een meer ten Noordoosten van Osnabrück, terwijl vermoedelijk reeds in 1940, in ieder geval in 1941, ook te Harburg een paartje broedde (zie Ornith. Monatsber., 48, p. 22, 113 en 160; 49, p. 23).
(t. K.).

***Aythya m. marila* (L.) — Toppereend.**

De heer D. Eveleens Maarse Jr te Aalsmeer berichtte mij dat zijn oom, de heer P. Eveleens Maarse, op de Westeinderplassen bij Aalsmeer op 14 Augustus een adult ♂ van de toppereend heeft geschoten.

Volgens de Nederl. Vogels, p. 629, waren behalve uit het IJsselmeer-gebied, Augustus-waarnemingen uitsluitend bekend van Kortenhoeft, waar een broedgeval werd vastgesteld in 1919. (t. K.).

Op 17 Aug. 1941 vertoefden 32 ex. — vermoedelijk merendeels ♂♂ — op het IJsselmeer bij de afsluitdijk aan de Friese kust. Voor vroegere waarnemingen in de zomer aldaar zie men *Ardea*, 27, p. 107; 28, p. 103 en 29, p. 212. (W. J. Resoort).

In de „Nederl. Vogels”, p. 629, werden geen aantallen bij de zomerwaarnemingen vermeld, zodat daar niet tot uiting kwam, dat gedurende de laatste zomers vrij grote troepjes (op 14 Juli 1937 zelfs een troep van 150, grotendeels ♂♂) werden waargenomen. (t. K.).

***Puffinus p. puffinus* (Brünn.) — Noordse pijlstormvogel.**

Op 2 Oct. 1941 werd door het Rijksmuseum te Leiden een Noordse pijlstormvogel ontvangen, dood gevonden te Oostkapelle (Z.). Het voorwerp is als huid aanwezig in de collectie van het museum. (Mededeling ter vergadering te Amsterdam, op 5 Oct. '41, door Dr G. C. A. Jungé).

Volgens de Nederl. Vogels, p. 680, waren tot nu toe 4 voorwerpen van de vorm *puffinus* in ons land aangetroffen, het laatste in 1929 (K a t w i j k), terwijl van een 5e voorwerp de subspecies niet in de literatuur is aangegeven. Dit is dus de 6e of 5e inlandse vondst. (t. K.).

***Podiceps cr. cristatus* (L.) — Fuut.**

Op 31 Mei 1941 vertoefden in de IJsselmeerhaven van Den Oever 4 futen, die niet de indruk maakten gepaard te zijn. Late trekkers?

(W. J. Resoort).

Of overzomeraars? Zie ook de Nederl. Vogels, p. 693. (t. K.).

Op 3 Sept. 1941 vond ik in het Otterlosche Zand onder Ede een dode fuut; het cadaver was reeds door een vos aangesneden.

(A. B. Wigman).

***Charadrius dubius curonicus* Gm. — Kleine pluvier.**

Even ten Oosten van de Eemmond verbleven op 3 Aug. 1941 op slikkerig terrein aan het IJsselmeer minstens 3 paar kleine pluvieren, waarvan één paar buitengewoon heftig alarmeerde en stelling nog eieren of jongen had. (W. J. Resoort).

***Tringa hypoleucos* L. — Oeverloper.**

Op 14 October 1941 observeerde ik gedurende lange tijd een late doortrekker van deze soort, die bezig was met voedselzoeken op een aanspoelstrandje langs de lage kade om de Binnen en Buiten Uiterdijk, gemeente Schellinkhout. Riotte vermeld in *Ardea*, (2, p. 106) o.a. een observatie van 30 Nov. 1911 aan de Maas bij Steijl.

(A. L. J. van IJzendoorn).

In *Ardea* (9, p. 29) is ook een waarneming vermeld van 7 December (1919, IJmuiden), terwijl 27 Nov. 1938 een ex. werd waargenomen aan de Amer

(Ardea, 28, p. 106). In 1939 werden 2 ex. op 15 October gezien te Spaarndam (Ardea, 29, p. 218), terwijl de soort ook te Harderwijk in dat jaar geregeld voorkwam tot die datum (ibidem, l.c.). (t. K.).

***Capella media* (Latham) — Poelsnip.**

De heer L. Smelt Woodland schoot op 14 November 1941 een poelsnip in de Zaanstreek (zie de Nederl. Jager, 22 Nov. 1941), naar hij schrijft, een zeer late datum. Volgens van Oordt en Verwey (1925) trekken enkelingen nog door tot einde December.

(A. B. Wigman).

***Gelochelidon n. nilotica* (Gm.) — Lachstern.**

Op 15 Aug. 1941 zag ik in de Noordoostpolder onder Blokzijl boven een waterplasje dicht bij het oude land een lachstern, die door zijn roep mijn aandacht trok.

(W. J. Resoort).

***Larus minutus* Pall. — Dwergmeeuw.**

Bij de Mokkebank zag ik op 16 Aug. 1941 een adulte dwergmeeuw vliegen en de volgende dag onder Laaxum in het weiland tussen de dijk en de zeewering een eenjarige vogel.

(W. J. Resoort).

***Larus hyperboreus* Gm. — Burgemeester.**

In aansluiting op de reeds door Strijbos vermelde waarnemingen bij Spaarndam (Limosa, 14, p. 63) kan ik nog een juv. ex. vermelden, dat daar op 15 Maart 1941 vertoefde. Ook op 23 November 1941 was aldaar een juv. ex. aanwezig. Verder waren minstens 4, waarschijnlijk 5 ex., op 1 November 1941 bij het Zuiderbad te Zandvoort. Eén hiervan deed zich te goed aan een half vergane bruinvis, de tweede zwom daar vlakbij in de branding; twee andere zaten tussen gewone meeuwen aan de waterlijn en ik meende een vijfde te zien vliegen boven volle zee. Door de lichte snavel met donkere punt en vooral aan het fletse jeugdekleeft vielen de vogels zeer in het oog. Op 30 November 1941 vertoefden minstens 6 ex. (alle juv.) aan de sluizen bij IJmuiden.

(F. Niesen).

***Rissa tr. tridactyla* (L.) — Drieteenmeeuw.**

Op 20 Juni 1941 vond ik met de heren Strijbos en Junge op het strand bij Wijk aan Zee een adulte drieteenmeeuw. Naar ik meen, is deze meeuw in de zomermaanden uiterst zelden aan onze kust.

(F. Niesen).

De lijst van van Oordt en Verwey (1925) vermeldde slechts 2 Juni-waarnemingen, maar reeds in 1926 wees Verwey (Ardea, 15, p. 60) er op, dat een zestal Juni-waarnemingen uit 1923 over het hoofd waren gezien, evenals 4 Juli-vondsten. Voor verdere zomerwaarnemingen zie Ardea, 20, p. 77; 22, p. 18 en 25, p. 96. (t. K.).

***Stercorarius sk. skua* (Brünn.) — Grote jager.**

De heer G. Bosch te Leeuwarden berichtte mij, dat hij op 26 October 1941 een jong ♂ van de grote jager had ontvangen, dat geheel vermagerd op 25 October te Nes op Ameland was gegrepen.

(t. K.).

***Stercorarius pomarinus* (Temm.) — Middelste jager.**

De heer van der Most van Spijk deelde ter vergadering te Amsterdam mede, dat hij op 9 Sept. 1941 op het Marsdiep een middelste jager had waargenomen. (t. K.).

II. Koude-slachtoffers winter 1940/41; nagekomen gegevens.

Hoorn: Door mij werden 6 dode kapmeeuwen, *Larus ridibundus*, gevonden, waarvan 5 (1 ad. en 4 juv. ex.) te Hoorn zelf en 1 te Berkhout. Verder vond ik 1 cadaver van de kramsvogel, *Turdus pilaris*.

(A. L. J. van IJzendoorn).

Noordzeekust: De heer J. Vos te Velsen vond op 11 Febr. 1941 tijdens een strandwandeling ten Noorden van Wijk aan Zee de volgende koude slachtoffers: 2 kuifeenden, *Aythya fuligula*; 1 zwarte zee-eend, *Melanitta nigra*; 2 stormmeeuwen, *Larus canus*; 1 zilvermeeuw, *Larus argentatus* en 1 zeekoet, *Uria aalge*.

(A. L. J. van IJzendoorn).

Kampen, Einde November 1941.

Oölogische en nidologische mededeelingen, 1941, 2

DOOR

TSJEARD Gs. DE VRIES.

Merkwaardige broedplaats van een zwarte kraai, *Corvus c. corone* L.

In Mei 1941 werd in de Meenth bij Wageningen een kraaiennest gevonden boven in een mast van de hoogspanningsleiding; het lag geheel open en bloot op een paar ijzeren dwarsbalken. De onderlaag bestond uit vingerdikke meidoorntakken en daarop bevond zich het eigenlijke takkennest, dat vijf jongen bevatte, waarvan er vier zijn uitgevlogen (zie Amoeba, Oct. 1941).

Opgemerkt moge worden, dat er in dit gebied voldoende natuurlijke nestgelegenheid bestaat (hooge populieren). (A. B. Wigman).

Haarteekening op eieren van de zwarte mees, *Parus a. ater* L.

Van een door mij op 23 Mei verzameld legsel van 9 eieren van de zwarte mees vertoonen minstens vier eieren een duidelijke haarteekening. Een m.i. bij meezen weinig voorkomende teekening. (W. Hellebrekers).

Haarteekening (als bij *Panurus*) komt inderdaad niet veel bij de *Paridae* voor, maar is toch niet zoo zeldzaam als inzender meent. Ik zag ze bij pimpel-, zwarte- en langstaartmees. (de V.).

Een merkwaardige grondkleur van de eieren van den grauwen klauwier, *Lanius c. collurio* L.

Op 8 Juni verzamelde ik $\frac{1}{4}$ legsel van den grauwen klauwier in de duinen bij Wassenaar, met zuiver witte grondkleur, een variëteit, welke volgens